

Nr. 135.

Tirsdag 7 juli 1942 kl. 19,30.

Utenrikskrønikk ved Arne Ordang.

Parlamentet har i to dager diskutert felttoget i Nord-Afrika og vi har nu et bedre bilde av selve felttoget og av årsaken til at de allierte tapte i første omgang. De Rommel åpnet kampen, stod de to parter noenlunde likt. De hadde omtrent 100 000 mann ved fronten hver. De allierte hadde imidlertid et større antall tanks, i forholdet 10 til 5, men tyskerne hadde et større antall tunge tanks. De allierte hadde flere kanoner, men det tyske artilleri hadde større kraft. Det er mulig at forskjellen i materielle er overdrøvet, men når to parter er forholdsvis jevnsterke, kan en fortløftlig liten forskjell få stor betydning. I den første uken fikk felttoget stort sett i de alliertes favør. Rommels fremstøt mot Tobruk og Bir Hacheim blev slått tilbake. Men de allierte var for utmattet til å kunne forfølge seieren, og da de 4 juni gikk til motangrep, blev de slått tilbake. Initiativet gikk over til tyskerne, og 4 juni falt Bir Hacheim. I de følgende dager fortsatte kampene ved Acroma og Knightbridge, og 13 juni led de allierte et alvorlig nederlag. De mistet hele 250 tanks uten at fienden led tilsvarende tap. Det ser ut til at de allierte her gikk i en felle. De alliertes overkommando besluttet å trekke sig tilbake til de befestede stillinger langs den egyptiske grense. 21 juni kom imidlertid meldingen om Tobruksfall, og dette var en like stor overraskelse for hovedkvarteret i Kairo som for regjeringen og publikum. Man har ennå ikke fått noen forklaringen på kapitulasjonen. De allierte trakk sig så tilbake til Mersa Matruk, hvor general Wavell allerede i 1940 skapte en forsvarslinje. Man regnet med minst 14 dagers pusteroom, men alt etter fem dager, den 27 juni, gikk akselmaktene til angrep på den nye linjen og 29 juni blev den oppgitt. De allierte trakk sig tilbake til nye stillinger ved El Alamein som ligger ved et trangt belte som dannes av en senkning i ørkenen hvor det er umulig å operere med store styrker. De allierte har her hittil slått alle Rommels angrep tilbake og har gått over til motangrep.

Under kampene i Nord-Afrika har Rommel forstått å operere med større fart enn de allierte har beregnet, og hans forsyningsorganisasjon har vært bedre. Det er blitt sagt at det er den tyske kvartermester som har vunnet slaget i Libya. Men det ser ut til at de tyske tropper nu er utmattet. Fiendens styrker har bestått av to tyske panserdivisjoner, en motorisert infanteridivisjon, to italienske panserdivisjoner og fire italienske infanteridivisjoner. Den ene av de tyske panserdivisjonene er satt ut av spillet under kampene, og det ser ut til at den motoriserte infanteridivisjonen er hårdt medtatt. Italienerne er gode nok så lenge det går fremover, men det er tvilsomt om de vil holde ut i det lange løp. Rommel er en fremragende general som ofte overrasker med dristige manøvrer. Det samme gjelder de to andre tyske generaler Nehring og von Bismarck. Også general Auchinlock er imidlertid regnet for å være meget dyktig. De alliertes soldater i Nord-Afrika er ikke slått ut og opererer med samme utholdenhet og mot som de tyske. Mange mener at de britiske offiserer som har underordnet kommandoer ikke alltid står på høyde med de tyske fordi de ikke har gjennomgått en systematisk trening i motorisert krigsførsel. Den åttende britiske arme har i alt mistet 50 000 mann, hvorav en stor del er fanger. Stillingen er derfor avgjort forverret for de allierte i forhold til hvad den var ved felttogets begynnelse, og det er også et alvorlig tap at man har mistet flyplassene i Libya. Hvis Rommel vil ta Alexandria i sommer, har han imidlertid kort tid å gjøre på. Fra slutten av juli er det umulig å gjennomføre store operasjoner i ørkenen.

Diskusjonen i parlamentet dreiet sig særlig om grunnen til at tyskerne ennå har overvekt i tunge tanks. Lyttleton i Underhuset og lord Beaverbrook i Overhuset gav en overbevisende forklaring på dette faktum. Etter Dunkerque hadde Storbritannia 250 tanks, hvorav de fleste var lette og bare utstyrt med maskingeværer. Tyskerne hadde 4 000. Forholdet var tilsvarende for antitankskytsets vedkommando. Hvis Storbritannia skulde gått over til å produsere en ny, effektiv type tanks, måtte man ha stoppet fabrikasjonen for en tid, og man kunde da ha blitt et vergeløst offer under en mulig invasjon. Derfor besluttet man at de gamle fabrikker skulde fortsette å lage de

gamle typer, mens man bygget nye fabrikker for fremstilling av nye moderne tanks. Det tar 12 måneder fra en tegning er godtatt til masseproduksjonen kan begynne, og det tar seks måneder å bringe en ferdig tank fra Storbritannia til fronten i Nord-Afrika. Derfor har tyskerne beholdt et visst forsprung, men det er grunn til å håpe at det vil være tappt i slutten av året.

Efter diskusjonen blev det foresatt et forslag som i virkeligheten var et mistillitsvotum til Churchill. Det blev forkastet med 478 mot 25 stemmer. 30 medlemmer undlot å stemme. Både for det britiske folk, Amerika, Sovjet-Samveldet og De okkuperte land er Churchill symbol på Storbritannias kampvilje, og han har bidratt mere enn noen enkelt mann til å stålsatte landet i dets kamp mot Tyskland.

Kveldens nyheter:

I Russland er den viktigste slagmark vest for Veronesj, hvor tyskerne har trukket sig tilbake efter press fra de russiske tanks. Veronesj ligger 210 km øst for Kursk. Berlin hevder i eftermiddag at Veronesj er tatt. Det foreligger ingen bekræftelse på dette fra russisk side, men byråmeldingene fra Moskva sier at stillingen er vanskelig. Tyskerne har gjort store anskaffelser og en infanteridivisjon til. Det deltar 200 000 menn i slaget ved Veronesj. Et annet tysk angrep i dette frontområdet blir sandsynlig dempet op av russerne vest for Staryoskol, 100 km vest for Don.

Egypt. I slagområdet ved El Alamein var det liten virksomhet idag, bortsett fra ensidig kanonade. Britiske bombefly angrep en fiendtlig flyplass ved El Daba-området. Britiske og amerikanske svære bombefly rettet et angrep mot Benghazi. Igår blev 9 fiendtlige fly tilintetgjort over Malta. Britiske bombefly la inatt miner i fiendtlige farvann.

Vestfronten. Det blev sluppet noen bomber over nordøstkysten av England.

Tre tyske fly blev tilintetgjort. 2 britiske fly savnes. Vår sjømilitære medarbeider skriver: "Årstiden nu er den beste for skipsfart i Østersjøen, og tyskerne benytter sig av dette. Ikke desto mindre legger britiske miner og russiske undervannsbåter store vanskeligheter i veien. Vanskelighetene fremgår av den offisielle finske regjeringserklæring om at Finland har tapt 42 % av sin førkrigstonnasje. Siste nytt om den amerikanske marines stadig økende virksomhet på denne side av Atlanterhavet er at amerikanske ingeniører skal bygge fire amerikanske flåtehavner på de britiske øyer. Fra før har man havnet Londonderry på Irland. Bare i 1941 sendte Stor-Britannia næsten 10000 fly og 3000 tanks til øversjøiske slagmarker. Ifølge uttalelser av general MacReady går ikke fullt i av hvert 200 skip i britiske konvoier tapt. Storbritannia har nu senket 5 250 000 tonn fiendtlig handelstonnasje. Landet produserer nu 250 000 tanks og andre kjøretøier om året.

Fred? Da Hitler ikke har fått noe svar på de fredsfølere han kom med gjennom Ankara og Stockholm, har han nu gått over til en annen taktikk. I Berlin forlyder det at den britiske regjering kommer til å rette fredsfølere til Tyskland. Det hevdes at Tyskland ikke er interessert i å ødelegge det britiske verdensrike. Men Hitler har i tre år ikke forsøkt annet enn å ødelegge imperiet, og det at man i Berlin nu får lov å skrive at han ikke ønsker dette er et nytt bevis på at han vil åpne en kompromissfred. Dette minner om et lignende forsøk som blev gjort av keiser Wilhelm i 1918. Han vilde forsøke å redde riket for sig selv, men England innlot sig ikke på forhandlingene med Tyskland før keiseren var flyktet.

Frankrike. Det er kommet meldinger til London om at Vichyregjeringen ribber Frankrike for enda mere transportmidler og mat til tyskerne. Laval har nu overlatt tyskerne 1 000 lokomotiver, 35 000 lastebiler og flere tusen kilometer jernbaneskinner. Hitler har også forlangt 250 000 tonn korn.

Polen. De tyske bønder som har bosatt sig på tidligere polske områder er på grunn av stadige angrep fra polske friskarer blitt nødt til å danne militærdelinger for å forsvare sig.

Norge. Ifølge meldinger til Tidningarnas Telegrambyrå har den nedsatte komite av norske skipsredere nektet å etterkomme Torbevøns oppfordring om å undertegne en erklæring om et såkalt positivt samarbeide. Av komiteens syv medlemmer stemte de seks imot. Bare presidenten, skipsreder Stenersen, var av en annen mening. Men utbed sig svar fra rikskommissariatet innen kort tid, men saken er nu blitt utsatt på ubestemt tid av Torbeven.

Imorgen kveld utkommer intet nummer av LONDON RADIO.